

Liefde is een werkwoord.

Preek over Lucas 7:36-50

Vraag een kind eens welke Engelse woorden het kent, ongetwijfeld zit daar ook 'love' bij. In bijna alle liedjes kom je dit woord tegenwoordig tegen. Maar wat betekent 'love' eigenlijk? Ja, natuurlijk: liefde! En wat is liefde dan? Ik ben bang, dat de meeste antwoorden die je op deze vraag krijgt meer over 'verliefdheid' gaan, dan over liefde. Echte liefde is een beetje ongrijpbaar. Het is niet te koop, je kunt het ook niet vast pakken. Is het eigenlijk wel iets? Ik denk wel eens: liefde is officieel een zelfstandig naamwoord, maar eigenlijk is het een werkwoord. Liefde is iets doen, iets zijn, iets uitdragen.

Liefde is actief. Denk maar eens aan het bekende bijbelvers: "God is liefde". (1Joh.4:8,16) Gods naam is toch ook een werkwoord: 'de Erbij-zijnde, de Aanwezige'. Deze God-met-ons (Immanuël) is dus de liefde. Hij heeft ons zo lief, "dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe." (Joh.3:16) Echte liefde is dus een werkwoord dat alles met géven te maken heeft. God zelf is het beste voorbeeld van gevende liefde. Maar ook wij worden door Hem opgeroepen om zo lief te hebben: "Weest dan navolgers Gods, als geliefde kinderen, en wandelt in de liefde, zoals ook Christus u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft overgegeven als offergave en slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk. Maar van hoererij en allerlei onreinheid of hebzucht mag onder u zelfs geen sprake zijn, zoals het heiligen betaamt, en evenmin van onwelvoegelijkheid en zotte of losse taal, die geen pas geven, doch veeleer van dankzegging. Want hiervan moet gij doordrongen zijn, dat in geen geval een hoereerder, onreine of geldgierige, dat is een afgodendienaar, erfdeel heeft in het Koninkrijk van Christus en God." (Ef.5:1-5)

Dat eerste stukje is wel mooi, maar dat laatste... dat is harde taal! Veel zondige mensen hebben geen erfdeel in het Koninkrijk van Christus en God. Toch staat er in de Bijbel een verhaal over een vrouw, die als zondares bekend stond. Maar voor haar had Jezus wél aandacht, ondanks wat er in Efeze staat. Deze vrouw had zich namelijk bekéerd van haar zonden en wist wat vergeving was. Zij toonde haar liefde voor Jezus in het openbaar en is zo een levend voorbeeld van wat Efeze 5 ons leert. We lezen over haar in Lucas 7:36-50.

Een der Farizeeën nodigde Hem om bij hem te komen eten; en Hij kwam in het huis van de Farizeeër en ging aanliggen. En zie een vrouw, die in de stad als zondares bekend stond, bemerkte, dat Hij aan tafel was in het huis van de Farizeeër. En zij bracht een albasten kruik met mirre, en zij ging wenende achter Hem staan, bij zijn voeten, en begon met haar tranen zijn voeten nat te maken en droogde ze af met haar hoofdhaar, en kuste zijn voeten en zalfde ze met de mirre. Toen de Farizeeër, die Hem genodigd had, dat zag, zeide hij bij zichzelf: Indien deze de profeet was, zou Hij wel weten, wie en wat deze vrouw is, die Hem aanraakt: dat zij een zondares is.

En Jezus antwoordde en zeide tot hem: Simon, Ik heb u iets te zeggen. Hij zeide: Meester, zeg het. Een schuldeiser had twee schuldenaars. De een was hem vijfhonderd schellingen schuldig, de ander vijftig. Toen zij niet konden betalen, schonk hij het hun beiden. Wie van hen zal hem dan het meest liefhebben? Simon antwoordde en zeide: Ik onderstel, hij, aan wie hij het meeste geschonken heeft. Hij zeide tot hem: Gij hebt juist geoordeeld.

En Zich naar de vrouw wendende, zeide Hij tot Simon: Ziet gij deze vrouw? Ik ben in uw huis gekomen; water voor mijn voeten hebt gij Mij niet gegeven, maar zij heeft met tranen mijn voeten nat gemaakt en ze met haar haren afgedroogd. Een kus hebt gij Mij niet gegeven, maar zij heeft, van dat Ik binnengekomen ben, niet opgehouden mijn voeten te kussen. Met olie hebt gij mijn hoofd niet gezalfd, maar zij heeft met mirre mijn voeten gezalfd. Daarom zeg Ik u: Haar zonden zijn haar vergeven, al waren zij vele, want zij betoonde veel liefde; maar wie weinig vergeven wordt, die betoont weinig liefde.

En Hij zeide tot haar: Uw zonden zijn u vergeven. En die met Hem aan tafel waren, begonnen bij zichzelf te zeggen: Wie is deze, dat Hij zelfs de zonden vergeeft? En Hij zeide tot de vrouw: Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede!

— — —

Meestal hebben we een nogal negatief beeld van Farizeeërs. Dat komt denk ik, omdat ze in de Bijbel vaak als vijanden tegenover Jezus staan. Telkens wijst Jezus ze in confrontaties op hun huichelarij en hoogmoed.

Wat was nu hun grootste fout? Ik denk dat we in dit verhaal daar weer een duidelijk voorbeeld van zien. Ze waren zo gefixeerd op het precies uitvoeren van de wet en allerlei daarnaast bedachte regeltjes, dat ze het belangrijkste van de wet vergaten: de liefde! Ze wisten dat wel, lees maar mee in Lucas 10: “En zie, een wetgeleerde stond op om Hem te verzoeken en zeide: Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven? En Hij zeide tot hem: Wat staat in de wet geschreven? Hoe leest gij? Hij antwoordde en zeide: Gij zult de Here, uw God, liefhebben uit geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw kracht en met geheel uw verstand, en uw naaste als uzelf. En Hij zeide tot hem: Gij hebt juist geantwoord; doe dat en gij zult leven.” (Luc.10:25-28) Doe de liefde: liefde is een werkwoord!

De Farizeeërs begrepen niet, dat je verlossing gebaseerd is op Gods vergevende liefde en niet op volkomen gehoorzaamheid aan (je eigen uitleg van) Gods wet! Eigenlijk draaiden zij de zaken om: ik word verlost omdat ik zoveel goede werken doe. De Bijbel leert ons anders: ik doe goede werken, omdat ik verlost ben! Zie bijvoorbeeld Romeinen 6:22 “... thans, vrijgemaakt van de zonde en in de dienst van God gekomen, hebt gij tot vrucht uw heiliging en als einde het eeuwige leven.” Heiliging en eeuwig leven komen dus pas nádat je bent vrijgemaakt van de zonde!

Hoe vaak maken christenen ook niet die fout? Het is toch ontzettend menselijk om zo te denken... We willen Gods goedheid graag verdienen met wat we voor Hem doen. Dat is onze drijfveer om goede werken te doen. Veel christenen leven denk ik te weinig vanuit Gods genáde. Daarom worstelen ook zo velen met hun zaligheid. Het verhaal uit Lucas 7 mag dan een troostvolle les zijn: niet je goede werken garanderen je het eeuwig leven, maar het geloof dat Jezus je zonden vergeven heeft! “Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede!” Als je dat weet, komen de goede werken op een hele andere manier: niet uit angst, maar uit liefde en dankbaarheid.

We gaan eens wat dieper op het verhaal zelf in. Simon de Farizeeër maakt op mij in het begin toch best een goede indruk. Hij nodigt Jezus uit voor een maaltijd. Dat is nogal wat voor een echte Farizeeër: Jezus ging tenslotte veel om met tollenaars en andere zondaars. (Mattheus 9:10; Marcus 2:15; Lucas 5:29, 15:1) Weet je hoe ze over Hem spraken? “Zie, een vraatzuchtig mens en een wijndrinker, een vriend van tollenaars en zondaars!” (Luc.7:34) Ondanks dat nodigde Simon Jezus toch uit voor een maaltijd en Jezus ging op deze uitnodiging in; Hij had zijn vijanden metterdaad lief. (zie o.a. Luc.6:27,35) Simon wilde Jezus waarschijnlijk beter leren kennen: zou Hij echt zo’n grote profeet zijn? Ik denk, dat Simon daar erg aan twijfelde. Gastvrijheid is in het Oosten namelijk een belangrijke zaak, maar Jezus werd door hem absoluut niet met de meeste hoogachting ontvangen!

Terwijl zij zo samen aanlagen, kwam er nóg een gast binnen – een ongenode gast wel te verstaan. Men lag vroeger op divans of rustbedden te eten met de voeten naar achteren. Bij de voeten van Jezus ging een vrouw staan. De schrik sloeg Simon om het hart: ‘Nee hè, wat moet nu uitgerekend zij in mijn huis!’ Iedereen in de stad kende deze vrouw, ze stond bekend als zondares. Misschien was ze een prostituee. In ieder geval wist iedereen van haar, dat ze een zondig leven leidde. Zij was in de stad het voorbeeld van hoe het niet moest. Je kon maar beter bij haar uit de buurt blijven. En nu stond ze daar zomaar in het huis van die vrome Simon.

De vrouw barstte in tranen uit, haar tranen stroomden over de voeten van Jezus. Vlug maakte ze haar haren los om de voeten droog te maken. De haren los – in het openbaar nog wel! Dat deed een zichzelf respecterende vrouw niet in Israël. Vervolgens kuste ze de voeten van Jezus en zalfde die met kostbare, heerlijk ruikende mirre.

Misschien was Simon eerst te verbijsterd om iets te doen, maar al snel wint zijn nieuwsgierigheid het van zijn woede. Deze vrouw bewijst op zo'n intieme manier en toch openlijk haar liefde aan Jezus! Hij moest eens weten wat ze voor een vrouw was... Wacht eens even, als Hij dan een profeet is, dan zou Hij dat inderdaad wel moeten weten. Dan zou Hij toch nooit toelaten dat zo'n onheilige vrouw Hem aanraakte. Maar Hij laat het allemaal gewoon toe! Zie je wel, dat Hij geen profeet is, laat staan dé profeet?

Prachtig subtiel, wat Lucas dan schrijft: “En Jezus *antwoordde*...” Antwoorden is altijd reageren op wat een ander zegt of vraagt. Blijkbaar kende Jezus al de twijfels en gedachten van Simon! Over profetisch gesproken... Jezus laat zich hier kennen als dé Profeet, als God zelf: “... de Here doorzoekt alle harten en doorgront al wat de gedachten beramen.” (1Kron.28:9, vgl. Ps.139:1-4) Even verderop zegt Jezus overigens iets, waaruit duidelijk blijkt, dat Hij wel degelijk wist dat de vrouw een zondares was. In vers 47 zegt Hij: “Haar zonden zijn haar vergeven, al waren zij vele...” Niemand had dat tegen Jezus gezegd, maar Hij wist het wel!

Dan vertelt Jezus de gelijkenis over twee schuldenaars. De schuldeiser schold beide schuldenaars hun schuld kwijt. Zou het voor de schuldeiser veel uitmaken wie hij het meest kwijtschold? Ik denk het niet, beiden waren tenslotte schuldig. Maar voor degene die de grootste schuld had, maakt het wel veel uit. Terecht antwoordde Simon dan ook, dat degene die het meeste was kwijtgescholden ook het meest dankbaar was.

Wat wilde Jezus nou met deze gelijkenis zeggen? Heel kort samengevat: wie weet hoe groot zijn schuld is, die God uit genade wil vergeven, betoont uit liefde goede werken. Ze zijn het gevolg van bekering en vergeving. Dát is de juiste volgorde! Alleen wie zich bekeert en vergeving heeft ontvangen, komt toe aan het belangrijkste van de wet: de liefde.

“Ziet gij deze vrouw?” vroeg Jezus. Natuurlijk had Simon haar wel gezien, maar Jezus dwingt de hooghartige Farizeeër als het ware met nadruk naar haar te kijken. Iets wat Simon normaal gesproken niet snel zou doen: zo'n slechte vrouw is immers geen blik waard. Scherp zet Jezus de vrouw en Simon vervolgens tegenover elkaar. Uit Simons ongestuurde ontvangst spreekt minachting: geen water voor de voeten, geen vriendelijke kus, zelfs geen goedkope olie om het hoofd te zalven. Maar de vrouw heeft met haar tranen en haren de voeten van Jezus gewassen, onophoudelijk kuste ze zijn voeten en met dure mirre zalfde ze die. Uit alles spreekt liefde en eerbetoon.

Jezus legde uit waarom ze zo liefdevol handelt: haar vele zonden zijn haar vergeven! Simon werd flink aan het denken gezet. Hoe zit dat met jou, Simon? Als de liefde van de vrouw het bewijs was van de vergeving van haar zonden, waarvan was de harteloze ontvangst door Simon dan het bewijs...?

“...wien weinig vergeven wordt, die betoont weinig liefde...” Komt dat, omdat er bij jou weinig te vergeven is? Of komt dat, omdat je niet weet wat vergeving is? Of omdat je blind bent voor het feit dat je tegenover God een schuldenaar bent en kwijtschelding nodig hebt?

Hoe anders waren de antwoorden op deze vragen voor de vrouw. Zij wist, dat ze veel zonden had en dat er maar één oplossing mogelijk was: het onder tranen bij Jezus brengen en Hem liefde en eer bewijzen.

Het is opvallend dat Jezus in vers 47 in de verleden tijd spreekt: haar zonden zijn haar al eerder vergeven. Ze moet zich dus bekeerd hebben, voordat ze in het huis van Simon kwam. Misschien had ze zo'n twee jaar eerder de prediking van Johannes de Doper gehoord en was ze daardoor tot bekering gekomen. Johannes predikte **“de doop der bekering tot vergeving van zonden.”** (Luc.3:3)

Als ze inderdaad toen bekeerd zou zijn, is het wel extra wrang dat ze in de stad nog steeds als zondares bekend stond. De publieke opinie is vaak keihard: eens een dief, altijd een dief. Ook wij christenen maken ons daar vandaag de dag helaas nog schuldig aan, bleek uit een ingezonden brief in Visie. Ik citeer uit deze openhartige brief van Petra Dijkstra te H. *“... Ik ben door veel ellende heen gegaan. God heeft mij bevrijd en genezen van schizofrenie en van de alcohol, maar ik heb hierdoor in het verleden een stigma gekregen, juist van christenen, met het gevolg dat niemand mijn genezing accepteert, terwijl men wel erkent dat ik enorm veranderd ben. Toch houd ik het stigma, met het gevolg dat ik iedere dag alleen ben, nergens even binnen kan lopen, nooit ergens gevraagd word, zodat men ook de moeite niet neemt om mij echt te leren kennen. De Bijbel spreekt veel over gastvrijheid en omzien naar de zwakke, (de naastenliefde). Die is helaas ver te zoeken. ...”* (EO Visie van 24-30 augustus 2002)

Ja, we hebben wat echte naastenliefde betreft nog heel wat te leren – én vooral te oefenen!

Terug naar de bekeerde vrouw. Het zou ook kunnen, dat ‘de stad’ waar dit gebeurde Naïn was, want we lezen in Lucas 7 vers 11 dat Jezus daarheen gereisd was. Dan had ze misschien wel meegemaakt wat er met de gestorven jongen was gebeurd, hoe Jezus de jongen weer tot leven wekte. Dat had diepe indruk gemaakt op iedereen die het zag of hoorde. In vers 16 lezen we: **“En vrees beving hen allen en zij verheerlijkten God, zeggende: een groot profeet is onder ons opgestaan, en: God heeft naar zijn volk omgezien.”** God had ook naar haar omgezien, dat was haar duidelijk geworden. Toen niemand haar meer echt aankeek, was deze boodschap voor haar een aansporing om weer terug te keren naar God. Zij die zoveel haat van mensen kreeg, ontdekte dat God liefde is. Jezus was dé grote profeet: **“Blinden worden ziende, lammen wandelen, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden worden opgewekt, armen ontvangen het evangelie...”** (Luc.7:22) Deze mensen betaalden niet voor hun genezing, nee, ze ontvingen het gratis voor niets – uit genade. Het enige wat ze ervoor moesten doen was naar Jezus toegaan, meer niet!

Deze vrouw had meer van Gods karakter begrepen dan alle Farizeeën bij elkaar! Ken jij Gods karakter? Zo niet, lees dan Psalm 103:8-13: **“Barmhartig en genadig is de Here, lankmoedig en rijk aan goedertierenheid; niet altoos blijft Hij twisten, niet eeuwig zal Hij toornen; Hij doet ons niet naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden; maar zo hoog de hemel is boven de aarde, zo machtig is zijn goedertierenheid over wie Hem vrezen. Zover het oosten is van het westen, zover doet Hij onze overtredingen van ons; gelijk zich een vader ontfermt over zijn kinderen, ontfermt Zich de Here over wie Hem vrezen.”** Ja, God heeft naar zijn volk omgezien! Ze wist het, ze had het gezien en gehoord. En net zoals de lammen en blinden, de melaatsen en doven deed ze het enige wat nodig was: naar Jezus gaan. Toen ze hoorde dat Hij in het huis van Simon was, ging ze er meteen heen. Ze nam een kruikje met dure mirre mee – niet als betaalmiddel, maar als dank en eerbetoon voor haar Verlosser.

In dit verhaal zijn drie hoofdpersonen: Jezus, Simon en de vrouw. De meeste woorden zijn tot Simon gericht, maar de mooiste woorden zijn voor de vrouw bestemd: **“Uw zonden zijn u vergeven.”** En even later **“Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede!”** Nu hoefde ze nooit meer te twijfelen aan haar vergeving en behoud. Ze mag in vrede verder leven. Vrede omdat de mensen van de stad haar met rust laten? Waarschijnlijk niet. Nee, deze vrede gaat veel dieper. Het is de vrede die je in het hart mag voelen, omdat je zeker weet dat je schulden zijn kwijtgescholden.

Ken jij die vrede ook? Of ben je juist rusteloos bezig met het doen van goede dingen, zodat God je wel aardig zal vinden? Of doe je die goede werken misschien alleen maar, omdat je dan waardering krijgt van andere mensen...?

Wees eens eerlijk tegenover jezelf en God als je deze vragen beantwoordt. Op wie lijkt je het meest? Simon was in de ogen van anderen een goed mens, een voorbeeld van hoe het moest. Maar hij wist zichzelf geen schuldenaar. Hij had weinig behoefte aan vergeving. Zijn goede werken waren daarom liefdeloos en koud.

Alles wat je door goede werken aan je behoud wilt doen is nutteloos; je draait de zaken om. Alleen door in geloof naar de Here Jezus te gaan kun je behouden worden. (Luc.7:50) Dan spreekt Hij die troostvolle woorden: *“Uw zonden zijn u vergeven.”* *“...al waren zij vele...”* *“Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede!”* en *“Zondig van nu af niet meer!”* (Luc.7:47, 48,50; Joh.8:11) Als je beseft hoeveel zonden je hebt gedaan en desondanks de genade van God ontmoet, dan kan het zomaar gebeuren dat je in tranen uitbarst over zoveel liefde ondanks zoveel zonden. Dan groeit de liefde voor de Here spontaan en wil je dolgraag anders gaan leven, zodat niet jijzelf, maar GóD er door verheerlijkt wordt. Liefde voor God krijgt dan inhoud: het wordt een werkwoord.

Ter afsluiting en samenvatting een citaat van de Anglicaanse bisschop J.C. Ryle (1860-1900) uit zijn ‘Overdenkingen bij de Evangeliën’: *“Het geheim van onze eigen heiligmaking is om te weten en te voelen dat Christus ons onze zonden heeft vergeven. Wij zullen niets uitrichten totdat we verzoend zijn met God. Wij moeten werken uit het leven, en niet vóór het leven. Totdat we gerechtvaardigd zijn, zijn zelfs onze beste werken niet veel meer dan schitterende zonden. Het hart dat de vergeving en de liefde van Christus heeft ondervonden, is het hart dat Christus liefheeft en Hem wil verheerlijken. De verbazingwekkende barmhartigheid en het medelijden van onze Heere met deze vrouw, is een aanmoediging voor iedereen, hoe slecht ook, om tot Hem te komen voor vergeving en kwijtschelding van hun zonden. Niemand, letterlijk niemand hoeft ooit te wanhopen aan zijn zaligmaking als hij maar tot Christus komt.”*

Amen

Amersfoort, 1 september 2002

Mogelijke liederen:

125 – Heer, ik kom tot U

413 – Hoe kom ik van zonde vrij?

502 – Jezus, ik wil heel dicht bij U komen

562 – Voor altijd mijn Vriend